

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

TORDAY Emil munkássága/Bibliography by Emil TORDAY

Írásművek jegyzéke/List of the Works

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.002

Dátum/Date: 2012. október/October 2.

Ezt az információt közlésre előkészítette

/This information prepared for publication by:

B.WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

Torday Emil munkássága. Írásművek jegyzéke, 2012, pp. 1–9. old., AHU MATT, No. 000.000.002, <http://afrikatudastar.hu>

forrás megtalálható/The original source is available:

Biernaczky Szilárd adatgyűjtése/Data Collection by Szilárd Biernaczky – (m. s.), Afrikai Kutatási és Kiadási program Archívuma

---

Kulcsszavak/Key words

Torday Emil művei, Afrika népei, Kongó, Angola, bambala, bahuana, bajanzi, bushongó, kuba nép, magyar Afrika-kutatás, works by Emil Torday, African peoples, Congo, Bambala, Bahuana, Bayanzi, Bushongo, (Ba)Kuba peoples, Hungarian African studies

---

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMENTUM- és ADAT-TÁR/ THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

- * magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages
- * az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration
- * Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikánisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárnai az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

TORDAY EMIL MUNKÁSSÁGA
Művek jegyzéke
BIBLIOGRAPHY BY EMIL TORDAY
List of the works

- 1904 Songs of the Baluba of Lake Moero, *Man* (London), Vol. 4, No. 80, pp 117–119. old.
- 1905 Notes on the Natives of the Kwilu, Congo Free State, *Man* (London), 5, pp 135–138. old.
- 1906 Les sociétés secrètes, in: *Notes analytiques sur les collections ethnographiques du Musée du Congo*, I, pp 199–207. old.
- 1907 Les bayaka, *Le Mouvement Géographique*, No. 17 és/and 18, year 24. évf., 203–205. és 211–214. columns.
- 1907 Note on the Review of Dr. Randall-MacIver's Medieval Rhodesia', Literary Supplement, *The Times*, April 6th, 1906, *Man*, 7, pp 72–73. old.
- 1907 Quelques Peuplades du district de l'Uélé: I. Introduction. Les Ababua, par Joseph Halkin (ism./rec.), *Man* (London), No. 99–110, pp. 173–176. old.
- 1908–1909 The Congo Free State, in: T. Athol Joyce – N. W. Thomas szerk.: *Women of all nations*, 1. köt., London – New York, Cassel, pp 311–332. old.
- 1909 Ethnographical Researches in the Kasai District, *The Geographical Journal*, 34, 2, p 214. old.
- 1910 Land and Peoples of the Kasai Basin, *Geographical Journal* (London), 36, 1, pp 26–57. old. (pp 53–57. old.: Discussion: Harry Johnson, Alfred C. Haddon, Henry Balfour, E. Torday)
- 1910 Les pays et les populations du bassin du Kasai, *Bulletin de la Société d'Études Coloniales* (Bruxelles), 17, pp 677–712. old. (az előbbi tanulmány francia nyelven/the previous study in French)
- 1910 Les migrations des peuples au Kasai, *Bulletin de la Société Belge d'Études Coloniales* (Bruxelles), 17, pp 857–869. old.
- 1911 Der Tofoke, *Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft* (Wien), 41, pp 189–202. old.
- 1911 Bushongo Mythology, *Folk-Lore* (London), 22, pp 41–47. old.
- 1911 A neolithic site in Katanga, *Man* (London), 26, 38. old.
- 1911 African Life and Customs. by Edward Wilmot Blyden (ism./rec.), *Man*, Vol. 11, No. 38–39, pp. 60–61. old.
- 1911 Nigerian Studies, or the Religious and the Political System of the Yoruba. by R. E. Dennett (ism./rec.), *Man*, Vol. 11, No. 31., pp. 46–47. old.
- 1911 W. J. Edmonston-Scott: Elements of Negro Religion (ism./rec.), *Man* (London), 19, pp 30–31. old.

- 1911 N. W. Thomas: Anthropological Report on the Edo-Speaking Peoples of Nigeria (ism./rec.), *Folk-Lore* (London), 22, pp 391–398. old.
- 1911 Vom Kongo Zum Ubangi. by Franz Thonner (ism.), *Man*, Vol. 11, No. 71, pp. 111. old.
- 1911 The Niger and the West Sudan: The West African's Note-Book. by A. J. N. Tremearne (ism./rec.), *Man*, Vol. 11, No. 40–41, pp. 62–64. old.
- 1912 Primitive Eugenics, *Mendel Journal*, September, pp 1–7 old.
- 1912 J. Bland-Sutton: Man and Beast in Ethiopia (ism./rec.), *Man* (London), 35, p 64. old.
- 1913 The New Congo Collection, *Museum Journal* (Philadelphia), Vol. 4, pp 13–32. old.
- 1913 *Camp and Tramp in African Wilds*, Edinburgh – London, Buttyantyne-Hudson & Co., pp 315 old.
- Lásd/See az/at interneten: Internet Archive (Open Library)
- 1913 (with H. H. JOHNSTON, T. Athol JOYCE, C. G. SELIGMANN szerzőtársakkal) A Survey of the Ethnography of Africa: And the Former Racial and Tribal Migrations in That Continent, *The Journal of the Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland* (London), Vol. 43, Jul.-Dec., pp. 375–421. old.
- 1913 Comment on a paper by Sir. H. H. Johnston. A survey of the Ethnography of Africa, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 43, pp 415–416. old.
- 1913 Rev. A. L. Kitching: The Backwaters of the Nile, + Cullen Goldsbury – Hubert Sheane: The Great Plateau of Northern Rhodesia (ism./rec.), *Folk-Lore* (London), 24, 2, pp 264–269. old.
- 1913 In South Central Africa. By J. M. Moubray (ism./rec.), *Man*, Vol. 13, No. 111–112, p. 209. old.
- 1913 The Tailed Head-hunters of Nigeria. By Major A. J. H. Tremearne (ism./rec.), *Man*, Vol. 13, No. 61–62, pp 109–110. old.
- 1913 Note on Unusual Form of Tatu, *Man* (London), 2, p 3. old.
- 1914 A Kongó-vidék népeinek életéből, *Földrajzi Közlemények* (Budapest), 42, pp 173–190. old.
- 1915 A. de Calonne: Études Bakongo (ism./rec.), *Man* (London), 29, pp 46–47. old.
- 1915 R. Gaillard – L. Poutrin: Étude anthropologique des populations des régions du Tchad et du Kanem (ism./rec.), *Man* (London), 26, pp 43–44. old.
- 1917 Adolphe Louis Curean: Savage Man in Central Africa (ism./rec.), *Man* (London), 23, pp 34–35. old.
- 1917 The Zulu Cult of the Dead, *Man* (London), 121, p 178. old.
- 1918 Outrigger Canoes int he Congo, *Man* (London), Vol. 18, Nos. 40–41, p 72. old.

- 1918 Husbandry in the Congo (ism./rec.), *Man* (London), 83, pp 154–158. old.
- 1918 Középafrikai néger népmesék, ford. Halász Gyula, *Uránia* (Budapest), 19, pp 274–278. old.
- 1919 The Northern Babunda, *Man* (London), 19, 4, pp 49–55. old.
- 1919 Curious and Characteristic Customs of Central African Tribes, *National Geographic* (Washington D.C.), 36, 4, pp 342–368. old.
- 1921 Culture and Environment: Cultural Differences among the Various Branches of the Batetela, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 51, pp 370–384. old.
- 1921 Az ifjú Afrika – Afrika-utazó honfitársunk kongóvidéki naplójegyzeteiből, *Nyugat*, 22. sz., pp ...–... old.
- 1922 Egy nap Sierra Leoneban – Torday Emil Afrika-utazó honfitársunk naplójából, *Nyugat* 11. sz., pp ...–... old.
- 1922 A színes gentleman, *Nyugat*, 3. szám, pp ...–... old.
- 1922 Hogyan mentette meg egy rinocérosz az életemet – Angliában élő Afrika-utazó honfitársunk följegyzéseiből, *Nyugat* 15–16. szám, pp ...–... old.
- 1922 John Roscoe: Twenty-five Years in East Africa (ism./rec.), *Man* (London), 18, p 29. old.
- 1922 R. P. Van Wing, S. J.: Études bakongo: histoire et sociologie (ism./rec.), *Man* (London), 50, pp 78–80. old.
- 1923 Afrika – Torday Emil Angliában élő Afrika utazó honfitársunk készülő könyvéből, *Nyugat*, 7. sz., pp ...–... old.
- é. n. (1923) *Bolyongások Afrikában*. Három utazás az egyenlítő vidékén, Budapest, Világirodalom, pp 160 old. + 13 t. + 2 t. (A hat világrész. Utazások és fölfedezések, 4)
Lásd/See az/at interneten: a Debreceni Egyetemi Könyvtár elektronikus gyűjteménye
- 1923 Angol irodalmi újdonságok, *Napkelet*, 2, 4, p 394–396 old.
- 1923 Magyar tárgyú angol regény, *Napkelet*, 2, 7, pp 699–700. old.
- 1923 Stories from the Early World. By R. M. Fleming (ism./rec.), *Man*, Vol. 13, No. 5–6, p. 14. old.
- 1923 Primitive Ordeal and Modern Law. By H. Goitein (ism.), *Man*, Vol. 13, No. 126–127, p. 197. old.
- 1923 George Birmingham, *Napkelet*, 2, 9, pp 892–894. old.
- 1924 Néhány szó az afrikai népmeséről – Előszó helyett egy készülő könyvhöz, *Nyugat*, 5. sz., Figyelő, pp ...–... old.
- 1924 *Afrikai emlékek. Egy Afrika-kutató naplójából*, Budapest, Világirodalom, 320 old. (A hat világrész. Útikalandok és felfedezések, 13)
Lásd/See az/at interneten: a Debreceni Egyetemi Könyvtár elektronikus gyűjteménye
- 1924 Note on certain figurines of forged iron formarly made by the Bushongo of the Belgian Congo, *Man* (London), 24, 2, p 17. old.

- 1925 *Causeries congolaises*, Bruxelles, Vroment et Co., pp 236 old. + 15 t.
- 1925 Cuthbert Christy: Big Game and Pygmies, *Man* (London), 74, pp 126–127. old.
- 1925 *On the Trail of the Bushongo*, London, Seeley, pp 286 old. + 60 t. (reprint: 1969, New York, Negro University Press)
- 1926 Art et métiers Mushongo, *Nervie* (...), 9–10, pp 12–22. old. (az előző kötet részletének fordítása/translation in French of a chapter of the book)
- 1926 The Northern Tribes of Nigerta. By C. K. Meek (ism./rec.), *Man*, Vol. 26, Sep., No. 108–110, pp. 169–170. old.
- 1927 T. Alexander Barns: An African Eldorado (ism./rec.), *Man* (London), 89, p 139. old.
- 1927 W. Cardinal: In Ashanti and Beyond (ism./rec.), *Man* (London), 75, p 119. old.
- 1927 Capt. R. S. Rattray: Religion and Art in Ashanti (ism./rec.), *Man* (London), 73, pp 117–118. old.
- 1927 P. Amaury Talbot: The peoples of Southern Nigeria (ism./rec.), *Man* (London), 74, pp 118–119. old.
- 1927 G. A. Taylor: South Rhodesia Native Department (ism./rec.), *Man* (London), Vol. 27, Aug., p 159. old.
- 1927 Sex ratios and cultural contact, *Man* (London), 24, 39. old.
- 1928 Dualism in Western Bantu Religion and Social Organisation, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 58, 1, pp 225–245. old.
- 1928 The Influence of the Kingdom of Congo on Central Africa, *Africa* (London), 1, 2, pp 157–169. old.
- 1928 Big game from the air, letter to The Times, *The Times*, 1 November.
- 1928 Von Bruno Gutmann: Das Recht der Dschagga (ism./rec.), *Man* (London), pp 152, 212. old.
- 1929 Bride-price, dower of settlement, *Man* (London), 3, pp 5–8. old.
- 1929 Le fetichisme, l'idolatrie et la sorcellerie des Bantou occidentaux, *L'Anthropologie* (Paris), 39, pp 432–454. old.
- 1929 The Principles of Bantu Marriage, *Africa* (London), 2, 3, pp 255–290. old.
- 1929 Obituary of Paul Sarasin, *Man* (London), 85, p 113. old.
- 1929 Bride-price, an answer, *Man* (London), 107, p 148. old.
- 1929 Azande folklore, *Man* (London), 125, p 164. old.
- 1929 Monroe N. Work: A Bibliography of the Negro in Africa and America (ism./rec.), *Man* (London), 37, p 178. old.
- 1929 The morality of African races, *International Journal of Ethics* (Chicago), 39, 2, 167–176. old.
- 1930 *African races: Pygmies, Bantu, Equatorial hybrid tribes, Sudanic peoples, Nilotic, Nilo-Hamitics, Fulani, Khoisan*. Re-issue of the volume originally compiled by Dr David Duncan, entirely rewritten.

- Spencer descriptive sociology, 4. London: Williams & Norgate. Pp iv, 385. Reviews etc.: Edwin W. Smith, *Man*, v. 31 (1931) p. 50–51 (art. 51). Notes: Duncan's book was published in 1875.
- 1930 Nzambi Mpungu, the God of the Bakongo, *Man* (London), 3, p 3. old.
- 1930 Rev. P. Fr. Bösch: Les Banyamwesi, peuple de l'Afrique Orientale (ism./rec.), *Man* (London), 8, pp 107–108. old.
- 1930 H. R. Herman Hodge: Gazetteer of Horin Province (ism./rec.), *Africa* (London), 3, p 378. old.
- 1930 A. Ihle: Alte Konigreich Kongo (ism./rec.), *Africa* (London), 34, pp 378–379. old.
- 1930 S. J. Hogben: Muhammaden Emirates of Nigeria (ism./rec.), *Africa* (London), 3, pp 541–543. old.
- 1931 The child's place in African religion, *Revue Internationale de l'Enfant* (Geneva), 11, 67, pp 331–353. old.
- 1931 The Things that Matter to the West Africa, *Man* (London), 31, pp 110–113. old.
- 1931 Door P. Basiel Tanghe: De ziel van het Ngbandivolk, De Ngbandi naar het leven geschetst and De Ngbandi Geschiedkundige Bijdragen (ism./rec.), *Man* (London), 53, pp 52–53. old.
- 1931 No. 9.: Central Africa, in: *Still-birth and infantile mortality from the social and economic point of view*, Save the Children International Union, pp 1–36. old.
- 1931 E. von Sydow: Handbuch der afrikanischen Plastik, Vol. 1. (ism./rec.), *Africa* (London), 4, pp 243–245. old.
- 1931 Dr. Gunther Spannaus: Züge aus der politischen Organisation Afrikanischer Völker und Staaten (ism./rec.), *Africa* (London), 4, pp 369–370. old.
- 1975 Az állatok barátkozása, in: *Ébred a dzsungel. Vadászírók elbeszélései*, szerk. Véber Károly, Budapest, Móra Kiadó, pp 240 old. (Bíró Lajos, Damaszkin Arzén, Torday Emil, Vojnich Oszkár, Kittenberger Kálmán) (Torday: 1. pp 59–64. old., 2. pp 65–111. old.) (Delfin Könyvek sorozat)
- 1978 Beszélgetések Kongóról, bev.: Ecsedy Csaba, ford. Vargyas Gábor, in. Bodrogi Tibor szerk.: *Messzi népek magyar kutatói*, Budapest, Gondolat, 2. kötet, pp 190–227. old. (résszletek a *Causeuses congolaises*, Bruxelles, 1925 c. műből/some chapters of the *Causeuses congolaises*)
- 1996 *Vadászhítvilág Afrikában*. Vadásztörténetek, mondák és hiedelmek. Torday Emil emlékei a Fekete Kontinensről, az előszót írta, szerk. és a szöveget vál.: Krizsán László, Budapest, TerraPrint, pp 111 old.
- 2006 (Torday Emil részletek) in: *Amerikától Óceániáig (XIX. századi magyar utazók)*, szerk. Dornbach Mária, bevezette: Voigt Vilmos, Budapest, Park Kiadó, pp 534 old.

- 2008 Beszélgetések Kongóról, ford. Vargyas Gábor, in: Kézdi Nagy Géza: *A magyar kulturális antropológia története*, Budapest, Nyitott Könyv, pp 565–586. old. (átvéve: Torday 1978, bev. és a fordító nevének említése nélkül/from the volume Torday 1978, without the citation of the editor and the translator)
- Torday Emil – Joyce, Thomas Athol
- 1905 Notes on the Ethnography of the Ba-Mbala, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 35, pp 398–426. old.
  - 1906 Notes on the Ethnography of the Ba-Yaka. (With Supplemetary Note to „Notes on the Ethnography of the Ba-Mbala”, vol. XXXV, p. 398.) *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 36, pp 39–58. old.
  - 1906 Notes on the Ethnography of the Ba-Huana, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 36, pp 272–301. old.
  - 1907 On the Ethnology of the South-Western Congo Free State, *Journal of the Royal Anthropological Institute* (London), 37, pp 133–155. old. + 4 tábla.
  - 1907 Note on the Southern Ba-Mbala, *Man* (London), 7, pp 81–84. old.
  - 1911 *Notes ethnographiques sur les peuples communément appelés Bakuba, ainsi que sur les peuplades apparentées: Les Bushongo*, Bruxelles, Ministère des Colonies, pp 290 old. + 2 t. (Musée du Congo Belge. Annales D. Ethnographie, Anthropologie, Ser. 3.. Vol. 2/1.)
  - 1922 *Notes ethnographiques sur les populations habitant les bassins de Kasai et du Kwango Oriental: 1. Peuplades de la forêt.; 2. Peuplades des prairies*, Bruxelles, Ministère des Colonies, pp 359 old. + 17 t. (Musée du Congo Belge. Annales D. Ethnographie, Anthropologie, Ser. 3.. Vol. 2/2.)
- TORDAY, Emil (with H. H. JOHNSTON, T. Athol JOYCE, C. G. SELIGMANN szerzőtársakkal)
- 1913 A Survey of the Ethnography of Africa: And the Former Racial and Tribal Migrations in That Continent, *The Journal of the Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland* (London), Vol. 43, Jul.-Dec., pp. 375-421. old.
- SPENCER, Herbert – HILL, T. W. – TORDAY, Emil
- 1930 *Descriptive Sociology; Or, Groups of Sociological Facts, Classified and Arranged*, London, William Norgate, pp 152 old.
- READ, Charles H.
- 1905 *Questionnaire ethnographique...* par C. H. Read, T. A. Joyce, N. W. Thomas et E. Torday, Brussels, Institute Solvay, ???
- JOHNSTON, Harry Hamilton – GRENFELL, George – FORFEITT, Lawson – TORDAY, Emil
- 1908 George Grenfell and the Congo. A History and description of the Congo Independent State and adjoining districts of Congoland, togenther with some account of the native peoples and their

languages, the fauna and flora, and similar notes on the Cameroons and the Island of Fernando Po, London, British Baptist Missionary Society – Hutchinson, ... old. (új hozzáférés: 1969, 1–2. köt., reprint, továbbá: ATLA Monograph Preservation Program, ATLA fiche 1990–4824) (JOHNSON, Harry Hamilton 1858–1927, Vol. 1, XVII + 496 old., Vol. 2., VII–XX + 497–990. old. – digitalizált forma: Harvard University)

Lásd/See az/at interneten: Internet Archive (Open Library)

Fordítások/Translations

TORMAY, Cécile (Author)– TORDAY Emil (Translator)

- 1921 *The Old House: A Novel*, (A régi ház, 1915), London, Ph. Allan and Co (új kiadás: 2008, Kessinger Publishing, pp 292 old.)
- 1922 *Stonecrop* (Emberek a kövek között, 1911), London, Ph. Allan and Co.
- 1923 *An Outlaw's Diary* (Bujdosó könyv, 1921–1922), London, Ph. Allan and Co.

(szerkesztői megjegyzés/note by the editor: T. A. Joyce, Torday kollégája és barátja a közös művek esetében lényegében a nyelvi és szakmai lektor, illetve szerkesztő szerepét töltötte be/In the case of the joint works T. A. Joyce, colleague and friend of Torday acted as a linguistic and professional proofreader and editor.)